

– Lipk.

Jis dar niekada nebuvo matęs tėvo tokio rimto ir ryžtingo. Nepasijudino. Atsakė sarkastiška šypsenėle, kad tėvas nemanytų, jog jo viršus; nenorėjo parodyti, kad neižprasas tėvo elgesys jį glumina.

– Lipk! – matydamas tą šypsenėlę tėvas pakėlė balsą.

Gerai, jis nejuokauja.

Suiržęs įlipo į automobilį. Tėvas padėjo telefoną ant prietaisų skydelio, toli nuo jo. Danielis nė neketino apie ką nors kalbėtis; išsitraukė iš kišenės savo telefoną ir ėmė pirštu baksnoti ekranėlį.

– Būk geras, nustok su tuo telefonu, – po gerų dešimties minučių paprašė tėvas.

Danielis nė akių nepakėlė. Niekad nieko nedarydavo tėvo liepiamas. Niekad nieko nedarydavo kitų liepiamas.

Tėvas sukando dantis ir nieko nebebridūrė. Danielis akies kraštelio pastebėjo jo vypsni ir nemaloniai nustebo, nes dar nebuvo matęs tėvo taip elgiantis, bet tik gūžtelėjo pečiais ir toliau jį ignoravo.

Tėvas bene valandą vairavo spengiančioje tyloje. Jie išvažiavo iš miesto ir ėmė dardėti dar nematytais vieškeliais.

– Gal pasakysi, kur, po velnių, važiuojam? – galiausiai paklausė Danielis, kai jam nusibodo sėdėti. Telefono baterija baigė išsikrauti, draugai laukė stotyje. Be to, reikėjo pasiimti prekę ir pradėti platinti.

Tėvas savo ruožtu jį ignoravo.

„Mano senis susipyko su protu, – parašė jis Kupriui. – Jei ryt neateisiu į mokyklą, kvieskit policiją!“ Ir pridėjo visą virtinę veidukų bei paveiksliukų: peilis, kraujas, kaukolė, karstas.

Draugas jam atsakė veiduku, kuriam iš akių trykšta ašaros.

Tačiau dar po pusvalandžio Danieliui išgaravo noras šmaikštauti, jis pradėjo nervintis.

– Tai pasakysi, kur sušiktai važiuojam?

– Gražiai kalbėk, – mechaniškai atšovė tėvas.

– Kalbėsiu, kaip sušiktai norėsiu, – pakartojo Danielis.

Tėvas nutylėjo, bet jo veide vėl radosi tasai vypsnis, Danielis vos susitvardė nenutrynęs kumščiu. Susivaldė tik todėl, kad prisiminė, kas įvyko namie.

Automobilis išsuko iš pagrindinio kelio ir ilgai važiuojo plika žeme, be jokios aiškios krypties, sustojo tarytum kokioje proskynoje vidury miško. Danielis pažvelgė pro langą: visą laiką pražaidė telefonu niekur nesidairydamas, dėl to visai nenuokė, kur atsidūrė. Juolab nenuokė, kodėl.

– Duok telefoną, – tarė tėvas tokiu tonu, koks jam nė truputėlio nepatiko.

– Gražiai paprašyk, – jis pamėgdžiojo tėvo balsą.

– Prašau.

– Ne! – Danielis pratrūko kvatotis ir vėl įniko į įpusėtą žaidimą.

Tėvas atidarė langą. Danielis išgirdo, kaip jis giliai įkvepia, paskui iškvepia orą lyg skaičiuodamas iki dešimties. Šaukuolis, ciniškai pamanė, apsiramink. Ir sukriženo. Bet tėvas žaibiškai ir netikėtai išplėšė telefoną jam iš rankų ir iš visų jėgų sviedė per langą į didžiulį akmenį. Telefonas nukrito ant žemės ir negyvas.

– Kas per šū...

Šįkart tėvas jam neleido užbaigti sakinio.

– Lipk iš mašinos, – įsakė.

Danielis pažvelgė tėvui į veidą – įniršis, kurį pirmąkart išvydo jo akyse, apstulbino.

– Lauk! – užstaugė tėvas, raudonas iš įtūžio.

Gerai nesuprasdamas, kas vyksta, sūnus išlipo iš automobilio. Tėvas persisvėrė per keleivio sėdynę ir uždarė dureles. Tada pavažiavo atbulas ir netaręs nė žodžio, nė neatsisukęs nukūrė sau.

Danielis išsižiojęs žiūrėjo, kaip jis nuvažiuoja. Kas čia per pokštas?

– Grįš, – ištarė save ramindamas. Buvo įsitikinęs, kad tėvas parvažiuos jo pasiimti, vos tik įniršis išgaruos.

Taip, gal šįkart jis tikrai per daug prisidirbo. Iki šiol dar nebuvo taip padaręs, bet tiesiog nesusivaldė. Ir nepamatavo savo jėgos. Buvo pratęs kumščiu partiesti daug stambesnius už save. O mama iškart susmuko kaip skudurinė lėlė.

Jo motina žiauriai įkyri. Užknisa, zyzia, kimba. Pati prisiprašė. O tėvas, kaip visada, tylėjo ir vandens į burną prisėmęs, nežinojo, ką daryti. Tikriausiai, iškvietė greitąją pagalbą, bet paskui motina pati atsigavo – nieko rimto.

Danielis gūžtelėjo pečiais: kai reikia, tai reikia. Be abejo, dabar ji visiems laikams liausis aiškinusi, kad reikia gerai

mokytis, neiti iš namų kiekvieną vakarą, anksti grįžti, nebesimatyti su, pasak jos, visokiais nenaudėliais.

Jis nuėjo pakelti telefono nuo žolės. Sukandęs dantis riebiai nusikeikė – ekranėlis buvo visiškai suskaldytas, telefonas nebeįsijungė. Už tą daiktą jis suplojo krūvą pinigų, uždirbo pardavinėdamas narkotikus mulkiams iš licėjaus. Kuprius pavogė telefoną iš vieno tokio mulkio ir jam pardavė. Šiaip ar taip, dabar juo nebeapasinaudosi, tad įpykęs Danielis vėl tėsė ją į akmenį, kad pribaugtų it šlubą kuiną.

Apsidairė: jis atsidūrė miške, kuriame nebuvo jau šimtą metų. Pirmą ir paskutinį kartą lankėsi miške sulaukęs maždaug ketverių metų. Šeimai atvažiuvus rinkti kaštainių, geras dešimt minučių, ištįsusių iki amžinybės, buvo pametęs tėvus iš akių ir likęs vienas, suakmenėjęs iš siaubo. Patyrė klaidios baimės akimirkas manydamas, kad tėvai ją ten paliko. Paskui ėmė šaukti, kviesti mamą; jo balsas aidėjo kraupioje tyloje.

O ji tarsi iš niekur išdygo šypsodamasi, lyg nieko nebūtų nutikę. Prisiminimas apie tą dieną, net prabėgus daugeliui metų, privertė Danielį pašiurpti, akimirką jis pasijuto lygiai kaip anąkart. Negaliu pakęsti miško, galop nusprendė, tai baisi vieta. Taip, jis yra džiuuglių žvėris, bet asfalto džiuuglių.

Atsisėdo ant akmens sukryžiuavęs kojas, užsismaukęs kepurės snapelį ant akių. Neliko nieko kito, tik laukti, kol tėvas atvažiuos jo pasiimti. Jis nė akimirkos nesudvejojo, kad atvažiuos. Reikia tik išlaikyti savitvardą, likti ramiam. Išsitraukė tabako maišelį, popieriukus ir ėmė sukti suktinę. Rūkė atsipalaidavęs, užsimerkęs, mėgdamasis nepažįstama tyla. Geriau pagalvojus, dabar, kai jis jau nebe vaikas ir nebegąščioja dėl kiekvieno nieko, jam visai smagu. Gyvenime dar nėra atsidūręs vienas tyloje, be telefono rankoje, neturėdamas, ko veikti.

Jis laukė ir laukė. Įtempdavo ausis tikėdamasis tolumoje išgirsti artėjant tėvo kledaro burzgimą. Šitoks elgesys tėvui nebūdingas. Jis silpnas ir bailus kaip kiškis.

Danielis nenutuokė, kiek laiko prabėgo, telefoną buvo sudaužęs, o laikrodį palikęs namie. Ir šį, tarkim, pasiskolino iš jaunesnio mokinio, apsišikusio iš baimės ir jam nesipriešinusio.

Praėjo gal valanda, o gal dvi; šioje vietoje laikas, rodos, bėgo kitaip. Šitai jį nemenkai nervino. Jau temo; jis nedažnai pakeldavo akis aukštyn, bet einant iš namų dangus, rodos, buvo šviesesnis.

Artinasi vakaras, o tėvo nebuvo matyti nė padujų. Jis atsikėlė nuo akmens ir pavaikštinėjo aplinkui. Susivokė, kad net norėdamas nesugebėtų grįžti namo: nežiūrėjo kelio, neturėjo žalio supratimo, kur atsidūrė, visi medžiai ir kryptys jo akimis buvo vienodi. Danielis neįstengė net aptikti ant žemės padangų žymių. Jei čia bent būtų kelias, imtų juo eiti ir pasiektų kokią nors vietą, pamanė, o dabar... Nutolti nuo čia gali būti prastas sumanymas: jei nueis, atvažiuavęs jo pasiimti tėvas neras. Jis nė neabejojo, kad rytoj tėvas tikrai atvažiuos.

Prisiminė vieną pasaką, kurią darželyje kadaise pasekė auklėtoja, apie miške tėvų paliktus broliuką ir sesutę. Jau buvo patyręs tą nelaimingą nuotykį su kaštainiais, tad auklėtojos pasaka jį labai sukrėtė. „Tėvai nepalieka vaikų miške“, – nuramino moteris, išvydusi jo veido išraišką. Ir vis dėlto kaip tik šitai jam ir nutiko. Nors dabar jis, aišku, nebe vaikas.

Užslinkus nakčiai, Danielį iš tikro sukaustė baimė.

Be mėnulio stoji visiška tamsa. Jis stovėjo išplėtęs akis, bet nieko nematė, lyg būtų užsimerkęs. Tokia tamsa buvo neįprasta. Tiršta, lipni, it su šaltomis rankomis, galinčiomis bet

kurią akimirką jį sugriebti. Tvinksėdama priartėdavo, jį apgaubdavo ir atsitraukdavo, kad paliktų išpiltą ledinio prakaito. Ji atrodė gyva ir piktavalė. Ir troško jo mirties.

Dar buvo pilna garsų: ant žemės, po žeme, ant medžių virš galvos. Šnaresiai iš visų pusių, traškesiai ir krebždesiai lapijoje, nepažįstamų ir nematomų letenų trepsėjimas. Tamsą ūmiai perverdavo kone žmogiški klyksmai, kriuksėjimas, šnopavimas, priblandoje tūnojo kažkoks žvėris, vogčiomis prisėlindavo kitas, godžiai pauostinėdavo, paskui nubidzendavo sau. Netoliese, vos ne čia pat, pasigirdo duslus mirtinai pakirsto kūno dunktelėjimas į žemę, kažkas jį pačiupo, smaugdamas supurtė, o tada suėdė dantimis plėšydamas karštas žarnas.

Šie garsai Danielio ausis pasiekė sustiprinti, it jis būtų įgijęs supermeno klausą. Žinojo, kad tai baimės išmonė, ir vis tiek negalėjo jos įveikti. Šitoks klausymasis nieko nematant kurstė vaizduotę, ši piešė klaikiausius vaizdus. Jis pasijuto stovįs ant beprotybės slenksčio. Galiausiai tamsoje pasigirdo šiurpus lyg ir žmogaus alsavimas; po keleto akimirkų jam ėmė dingotis, kad kažkur netoliese buvęs užkastas lavonas ateina jo ieškoti. Purtomas drebulio Danielis tvirčiau susisupo į striukę.

Galop atslinko šaltis: jis buvo drėgnas, vienu metu temperatūra taip nukrito, kad Danielis rimtai manė mirsiantis. Kaleno dantimis ir tampė striukę į visas puses, bet jei užsidedgdavo kojas, šaldavo kaklas, ir atvirksčiai. Jį tiesiog apėdė absurdiška mintis, kad jo pėdas, netekusias bet kokio jautrumo, graužia pelė. Taigi rankomis jis nuolat tikrino, ar tebėra apsiavęs ir ar batuose nėra skylių, per kurias galėtų įsisprausti koks gyvūnas ir imti jį ėsti. Buvo girdėjęs pasakojimų apie vaikus, naktį sugrauztus pelių – tėvai radę juos lovelėje negyvus. Bet kodėl šitai ateina į galvą būtent dabar?

Ir išvis, kodėl jam tai buvo pasakojama? Danielis lyg ir suvokė, kad nuogąstauti, jog tave nepastebimai suės po gabalėlį, yra paika, bet tokioje tamsoje, tarp tokių garsų, baimė visa darė įtikinama. Jis niekad nemanė, kad naktis gali būti tokia, jam norėjosi ir reikėjo neužmigti, nors akys, nualintos spoksojimo į tamsą, ašarojo iš šalčio.

Vis dėlto kažkuriuo metu jis užsimerkė, rodos, vos akimirksnį – bent taip atrodė, kai išsigandęs vėl atsimerkė. Mėgino apsidairyti. Nors nieko neįžiūrėjo, buvo įsitikinęs, kad visai čia pat kažkas stovi. Jautė tą stovintįjį. Tasai kuo puikiausiai Danielį matė, stebėjo, o šis tamsoje jo neįžvelgė. Girdėjo tik alsavimą – lėtą, ramų – visai šalia.

– Kas čia? – riktelėjo mėgindamas nutaisyti agresyvoką toną, kad balsas nedrebėtų, bet nuo drėgmės ir užsitęsusios tylos viso labo sušvogždė ir pats išsigando. Regis, tai nė nebuvo jo balsas.

Niekas neatsakė. Danielis užsispaudė rankomis ausis ir įkniaubė galvą tarp kojų. Jam dingojosi, kad bet kurią akimirką kažkas smogs kirviu ar perdurs jį peiliu. Buvo prisiziūrėjęs per daug siaubo filmų su tykštančiais kraujais, dabar jie visi vienu metu stojo jam prieš akis. Jis norėjo surikti, bet balsas buvo dingęs. O ir kas būtų išgirdęs? Kas būtų atbėgęs jam padėti? Kažkas tamsoje nori jį nužudyti, o jis negali padaryti nieko kito, tik čia stypsoti ir laukti netikėto skaudaus dūrio tarp šonkaulių. Visa tai – košmaras. Ne kitaip. Tik kad jis niekaip nepajėgia nubusti. Ką išvis čia veikia? Gal šitaip žmonės ir išprotėja.

Kai atsitokėjo po tų ilgų panikos minučių, kažkodėl išsyk pajuto, kad šalia nieko nebėra. Giliai atsikvėpė kartą, kitą; kiekvienas ledinio oro gurkšnis į plaučius buvo lyg pirmasis

naujagimio įkvėpimas. Danieliui atrodė, kad jis visą tą laiką išbuvo po vandeniu; širdies ritmui sulėtėjus, prisivertė su-
tramdyti drebulį.

Po, rodos, amžinai trukusios nakties su palengvėjimu pa-
stebėjo, kad dangus ima švisti. Prieš jo akis išryškėjo medžių
siluetai, iš pradžių netikroviški, paskui vis labiau atpažįstami,
raminantys. Pamažėliais grįžtant šviesai, baimė garavo ir ro-
dėsi visu savo absurdiškumu. Peiliai, pelės, beprotybė, mir-
tis – na ir mulkis!

Kišenėje sugraibė tabako ir sušalusiais virpančiais pirštais
sunkiai susisuko suktinę. Užsidegė ją, kad sušiltų ir pajustų
esąs dar gyvas. Žiebtuvėliui atsidūrus rankoje, pratrūko iste-
riškai kvatotis šaipydamasis iš savęs. Kodėl juo nepasinaudojo
ir neužsikūrė laužo? Jam, idiotui neraliuotam, tai nė neding-
telėjo! Tiesa ta, kad jis niekad nenaudojo žiebtuvėlio kitiems
tikslams. Aišku, užsidegdavo cigaretę ir kartą klasėje buvo
sudeginęs kontrolinį darbą – per sunkus, tėškė mokytojui, ku-
ris apstulbęs į jį spoksojo. Esu paskutinis idiotas, apibendrino
visą šį nutikimą Danielis. Jei draugai mane pamatytų tokios
būklės, *žvengtų* iki gyvenimo galo.

Paskui jis nuleido akis ir vos nepatyrė infarkto.

Prie akmens, į kurį buvo sviedęs telefoną, gulėjo perlenktas
lapas. Jis pašiuropo. Tada suprato: kažkas naktį buvo prie jo
priėjęs pakankamai arti, kad padėtų tą daiktą prieš nosį.

Danielis apsidairė, pasilenkė ir jį pakėlė. Tai buvo žemėla-
pis. Jis pavartė popierių rankose, gerai nežinodamas, ką dary-
ti. Buvo aišku, kad žmogus, nenoriš būti atpažintas, prašo jo
pasiekti kažkokią vietą. Ir kad yra susitaręs su jo tėvu. Šita is-
torija negali būti atsitiktinumas. Viskas taip keista, kad galėtų

būti sapnas, jei ne alkis, troškulys ir šaltis – šie net pernelyg tikri. Kiek valandų jis nieko nevalgė? Nors mokykloje nuolat kažką kramsnoja ir už tai prisirinko įspūdingą kiekį pastabų! Bulvių traškučiai, sumuštiniai, rageliai, gėrimai... Burnoje akimirksniu prisikaupė seilių.

Danielis nusispjovė ant žemės ir vėl išžiūrėjo į žemėlapi. Iš raudonos rodyklės šiame buvo aišku, kad reikia eiti į šiaurę – jei tik žinotum, kur, po velnių, ji yra. Miglotai prisiminė kažką girdėjęs mokykloje. Ne be reikalo jau trečius metus kartojo pirmos gimnazijos klasės kursą. Juk niekad nemanė, kad mokyklinis dalykas gali tikrai praversti gyvenime.

Kurį laiką klaidžiojo mišku, jausdamasis visišku idiotu. Paskui iš įniršio ėmė spardyti medį, bet tik susimušė koją ir susiplėšė batą – šis prasižijojo it anties snapas. Juokinga! Kas, po velnių, čia vyksta? Kodėl tėvas jį čia paliko? Ir kur yra tasai „čia“? Danielis suglamžė žemėlapi ir įsikišo į kišenę. Nenorėjo parodyti, kad viršų ima tėvas ir tas kitas niekšas, kad ir kas toks būtų, kuris iš jo tyčiojasi.

Diena išėjo iki begalybės. Iš pradžių ji buvo kupina pykčio ir nevilties, o paskui, kai saulė vėl ėmė leistis, baimės dėl atslenkančios nakties. Jis vangiai gūrino po mišką be jokio tikslo, vis žiūrėdamas, kad per daug nenutoltų nuo akmens, šalia kurio buvo tėvo išlaipintas.

Tada prisiminė dar vieną pasaką iš darželio: apie berniuką, barsčiusį akmenėlius, kad rastų kelią namo. Ir pats taip padarė – nusėjo mišką ženklais, kad visad galėtų sugrįžti, nors ėmė netekti vilties, kad tėvas atvažiuos jo pasiimti. Net pabandė ropštis į medį; gal iš aukštai pamatys, kaip ištrūkti iš šios beprotiškos padėties. Bet tik nusibrozdino rankas, susidraskė

kelnes ir suvokė, kad jo rankos ne per stipriausios. Maža to, skrandį nežmoniškai graužė nelemtas alkis, kamavo ir baisus troškulys. Pirmą kartą gyvenime Danieliui gerokai norėjosi verkti, bet jis nesuteiks tokio malonumo tam, kuris jį stebi. Net jo nematydamas oda juto jo šaltą žvilgsnį.

Saulė leidžiasi vakaruose! – ūmiai prisiminė, kai jau buvo liovęsis apie tai galvoti. Akimirką pasijuto protingas. Bet ar šiaurė priešais jį, ar už jo? Iškart vėl išvadino save idiotu. Dėl visa ko sukrovė akmenis į krūvelę, kad rytoj bent prisimintų, kur vakarai. Tuo tarpu nusileido saulė. Neviltis prislėgė jo pečius it maišas cemento. Jis susirietė prie uolos ir pasiruošė sutikti antrą naktį.

Prisirinko tiek šakų, kiek tik galėjo, ir pamėgino žiebtuvėliu jas uždegti, bet nepavyko: jos buvo per drėgnos ir supuvusios. Pamėgino su lapais, jį iškart apgaubė dūmai ir ėmė graužti gerklę, dar labiau užsinorėjo gerti. Po pusvalandžio bandymų įsižiebė silpna ugnelė. Užplūdo palengvėjimas dėl tos menkutės pergalės. Būtų mielai įmetęs ugnin ir žemėlapi, bet šį, ko gero, reikėjo laikyti vienintele išsigelbėjimo galimybe. Danielis meldėsi ir plūdo Dievą, kaip tik mokėjo, kol vėlią naktį nejučia užsnūdo.

Aplink jį sukiojosi keisti padarai, šliaužiojo ir tiesė ilgus kaklus, kad geriau jį matytų. Jų veidai buvo be išraiškos. Jie kuždėjosi. Ir juokėsi iš jo, tokio nevykėlio.

Danielis pabudo smarkiai besidaužančia širdimi. Ugnis buvo užgesusi. Jis spragtelėjo žiebtuvėlį: nieko neišėjo. Nutirpo pamatęs šalia du daiktus: buteliuką vandens ir kompasą. Išmaukė vandenį vienu ypu. Vanduo pasibaigė per greitai, jis

suglamžė buteliuką ir nusviedė tolyn. Pro bato skylę smelkėsi šaltis; Danieliui atrodė, kad ir batas iš jo juokiasi. Pėda buvo visai suledėjusi; škart ją tikrai būtų galėjusios nugrauzti pelės, jis būtų nė nepajutęs. Prikimšo į skylę sausų lapų, paskui papūtė į žarijas, pridėjo keletą šakelių ir kalendamas dantimis ėmė laukti ryto.

Kai išaušo aušra, šviesi ir šilta, Danielis jautėsi it nesavas, lyg virtęs kitu žmogumi. Nors neišbuvo čia nė dviejų dienų, ankstesnis jo pasaulis atrodė baisiai tolimas tiek laiko, tiek erdvės požiūriu. Gal jis pateko į filmą ar kokį kvailą realybės šou, nes šita istorija tiesiog neįtikima. Kur dingo tėvai? Kodėl niekas neatvažiuoja jo ieškoti? Kiek jis dar išsilaukys tokiomis sąlygomis?

Tuščiamo skrandyje kliuksėjo vanduo. Jį apėmė neaiškus silpnumas. Be to, jis smirdėjo, jam viską skaudėjo, dingojosi, kad ledas įsismelkė vidun vietoj kaulų. Rodos, nė nebeprišiminė, kaip reikia kalbėti. Tad galiausiai prabilo vienas garsiai kaip pamišėlis.

– Na, Danieli, – atvertė žemėlapi, – pažiūrėkim, ką suprasim.

Patraukė nurodyta kryptimi, žvilgčiodamas į kompasą. Sugaišo visą rytą, kol išsiaiškino, kas ir kaip, bet pamažu skindamasis priekin atpažino nuorodas ir ėmė savimi didžiutis. Pirmąkart gyvenime vienas dorojosi su tokiais sunkumais. Keikėsi sukandęs dantis, liežuvis lipo prie gomurio. Ar tas šunsnukis, kuris man paliko vandens, negalėjo palikti ir sumuštinio? Nuo minties apie maistą jam ėmė linkti kojos, burnoje tarytum miltų prisivėlė. Žemėlapyje nupieštas atvykimo taškas artėjo: ką jis ten ras?